

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

Místní akční plán vzdělávání IV Společná CIDLINA

SWOT 3 analýza

SWOT analýza pro projekt Místní akční plán vzdělávání IV Společná CIDLINA byla revidována a zapracována na základě podrobné revize analýzy stavu potřeb. Tato aktualizace navázala na dříve schválenou SWOT analýzu z projektu MAP III a byla provedena v plném souladu s Pravidly pro žadatele a příjemce, konkrétně s výzvou "Akční plánová v území – MAP pro programové období 2021-2027". Klíčovým motivem pro revizi bylo začlenění všech aspektů povinných témat, která jsou pro projekt MAP IV stanovená.

Podklady pro SWOT analýzu byly připraveny realizačním týmem a poté předloženy k diskuzi pracovním skupinám.

Byly vytvořeny tři samostatné SWOT analýzy pro tato klíčová témata:

- moderní didaktické formy a rozvoj klíčových kompetencí,
- podpora pedagogických a didaktických kompetencí, včetně managementu tříd,
- rozvoj potenciálu žáků, se zvláštním důrazem na žáky se sociálním a jiným znevýhodněním.

Každá z analýz obsahuje minimální stanovený počet 3 prvků pro každou kategorii (silné/slabé stránky, příležitosti/ohrožení).

Pracovní skupiny vedly hloubkovou diskusi zaměřenou na identifikaci skutečných příčin problémů, nikoli pouze na jejich pouhé pojmenování. Společným cílem bylo najít hlavní důvody vedoucí ke stávajícím problémům a diskutovat o možnostech, jak může systém MAP do budoucna zamezit jejich opakování. Na základě zjištěných příčin byly členy pracovních skupin navrženy konkrétní nápravné kroky. Následující kroky se zaměří na revizi priorit a cílů Strategického rámce MAP a jejich detailní propojení s aktivitami v akčních plánech.

SWOT-3 analýza pro klíčové téma Podpora pedagogických a didaktických kompetencí pracovníků ve vzdělávání a podpora managementu třídních kolektivů

Silné stránky • Využívání šablon OPVVV • Spolupráce s kvalifikovaným pedagogem • Klima školy • Tvorba vlastních výukových pomůcek • Podpora v území MAP, šablony, OPVVV	Slabé stránky • Nedostatek odborných DVPP • Velký počet žáků ve třídě • Malý prostor pro individuální přístup • Zajištění pedagogů pro výuku ICT • Neochota učit se novým metodám
Příležitosti • Aktivní spolupráce učitel x žák • Zlepšit spolupráci rodičů a školy, rozvoj komunikace • Více delegovat • Vzdělávací semináře • Vzdělávací semináře – inovace • Rozvoj profesních dovedností, podpora začínajících pedagogů	Hrozby • Finanční prostředky na DVPP • Psychická náročnost profese • Finanční prostředky pro nepedagogické pracovníky • Administrativní zátěž

klíčové téma Podpora pedagogických a didaktických kompetencí pracovníků ve vzdělávání a podpora managementu třídních kolektivů – příčiny problémů a návrhy řešení v oblasti slabých stránek

Nedostatek odborných DVPP (Dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků)

- **Příčiny problémů:**
- Školy často nemají dostatek finančních prostředků na pokrytí nákladů na kvalitní a specializované kurzy DVPP.

- Učitelé jsou již tak zatíženi výukou, přípravou a administrativou, takže pro ně může být obtížné najít čas na účast v dlouhodobých nebo intenzivních vzdělávacích programech.
- Na trhu nemusí být dostatek specializovaných DVPP kurzů, které by přesně odpovídaly potřebám konkrétní školy nebo konkrétním oblastem vzdělávání (např. inovativní didaktické metody, práce s moderními technologiemi).
- Někdy může chybět motivace k dalšímu vzdělávání.
- **Návrhy kroků pro řešení:**
- Vyčlenění specifických finančních prostředků pro DVPP, hledání dotačních programů a grantů (např. OP JAK, projekty MAS).
- Zmapování konkrétních potřeb pedagogů a aktivní vyhledávání poskytovatelů DVPP, kteří dokážou nabídnout kurzy "na míru" (např. ve spolupráci s univerzitami, neziskovými organizacemi).
- Podpora interního vzdělávání, mentoringu a sdílení osvědčených postupů mezi pedagogy v rámci školy nebo regionu (např. v rámci platformy MAP).

Velký počet žáků ve třídě

Příčiny problémů:

- Silné ročníky dětí (zejména v mateřských školách, ale i v některých oblastech ZŠ)
- kapacita škol (počet tříd, velikost učeben)
- Zřizovatelé mohou upřednostňovat vyšší počty žáků ve třídách z důvodu efektivního využití personálních a finančních zdrojů.

Návrhy kroků pro řešení:

- Zvažování přístavby, rekonstrukce nebo úpravy stávajících prostor na nové třídy, případně využití modulárních staveb.
- Promyšlené rozdělování žáků do tříd s ohledem na pedagogické a prostorové možnosti, případně tvorba "flexibilních" tříd.
- Tam, kde je to možné, zajištění asistentů pedagoga, kteří pomáhají učitelům s individualizací výuky i ve velkých kolektivech.

Malý prostor pro individuální přístup

Příčiny problémů:

- Velký počet žáků ve třídě - souvislost s předchozí slabou stránkou – čím více žáků, tím menší čas a prostor pro individuální interakci.
- Chybí podpůrný personál (asistenti, speciální pedagogové, psychologové), který by mohl pomoci s individuální prací.
- Někteří pedagogové nemusí mít dostatečné metodické zkušenosti s diferencovanou výukou a individuálním přístupem.

Návrhy kroků pro řešení:

- Podpora diferencované výuky- vzdělávání pedagogů v metodách, které umožňují práci s různorodými skupinami žáků v rámci jedné třídy (např. skupinová práce, projektová výuka, centra aktivit).
- Využití moderních technologií - Software a online platformy, které umožňují individualizované cvičení a sledování pokroku žáků.
- Nabídka doučování, kroužků a individuálních konzultací mimo běžnou výuku.

Zajištění pedagogů pro výuku ICT

Příčiny problémů:

- Všeobecný nedostatek odborníků na ICT, kteří by byli ochotni a schopni učit na základních školách.
- Obavy z nových technologií- Někteří starší pedagogové mohou mít obavy z používání a výuky moderních digitálních nástrojů.

Návrhy kroků pro řešení:

- Zajištění intenzivních a prakticky zaměřených kurzů pro stávající pedagogy, které jim pomohou rozvíjet digitální kompetence a metodiku výuky ICT.
- Zapojení žáků do online kurzů programování, robotiky nebo digitální gramotnosti pod dohledem pedagoga.
- Podpora sdílení dobré praxe mezi pedagogy, kteří jsou v ICT zdatnější.

Neochota učit se novým metodám

Příčiny problémů:

- Obavy, že nové metody nepochopí, nebudou je umět správně aplikovat, nebo že s nimi selžou. Tento strach je silnější u těch, kdo jsou zvyklí na rutinu a předvídatelnost.
- Učení se novým věcem vyžaduje čas a energii, kterých mají učitelé, ale i studenti, často nedostatek kvůli vysoké pracovní zátěži a jiným povinnostem.
- Pokud nevidí jasný přínos nebo smysl v učení se novým metodám, jejich motivace je nízká. Můžou si myslet, že "staré metody stačí" nebo že "už na to nemají věk/schopnosti."

Návrhy kroků pro řešení:

- Otevřená a transparentní komunikace – vysvětlení konkrétních přínosů
- Vytvoření bezpečného prostředí pro chyby
- Postupné zavádění a malé kroky – začít s menšími zvládnutelnými kroky a postupně je rozšiřovat.
- Odměňování a uznání

SWOT-3 analýza pro klíčové téma Rozvoj potenciálu každého žáka, zejména žáků se sociálním a jiným znevýhodněním

Silné stránky • Dobré začleňování dětí se SVP • Spolupráce pedagogů a asistentů pedagoga • Individuální přístup • Dobré klima pro výuku • Zkušenosti pedagogů	Slabé stránky • Kvalifikovanost pedagogů • DVPP pedagogů v oblasti speciální pedagogiky • Velké zatížení spolupracujících zařízení (neefektivní spolupráce)
Příležitosti • Zlepšit spolupráci se speciálními centry • Spolupráce ZŠ – MŠ – zlepšit podmínky pro přechod • Podpora komunikace	Hrozby • Byrokratická a administrativní zátěž • Proškolení v oblasti spec. Pedagogiky • Logopedie – semináře, podpora

	• Nejistota financování nepedagogických pracovníků • Časté legislativní změny • Nedostatek dětských psychologů, terapeutů, přetíženost stávajících
--	--

klíčové téma Rozvoj potenciálu každého žáka, zejména žáků se sociálním a jiným znevýhodněním – příčiny problémů a návrhy kroků pro řešení v oblasti slabých stránek

Kvalifikovanost pedagogů

Příčiny problémů:

- Nedostatek absolventů se zaměřením na speciální pedagogiku, inkluzivní vzdělávání nebo sociální pedagogiku.
- Starší generace pedagogů nemusí mít vždy aktuální poznatky a dovednosti v oblasti moderních didaktických přístupů k žákům se speciálními potřebami.
- Školy se potýkají s nedostatkem kvalifikovaných učitelů obecně, což může vést k tomu, že přijímají i pedagogy s méně ideální kvalifikací pro práci s inkluzivními třídami.

Návrhy kroků pro řešení:

- Nastavení systému, kde zkušení inkluzivní pedagogové sdílejí své znalosti a zkušenosti s méně zkušenými kolegy.
- Vytvoření partnerství s pedagogickými fakultami pro zajištění praxí studentů ve školách s inkluzivním prostředím a pro průběžné vzdělávání stávajících pedagogů.
- Podpora vzájemného setkávání, sdílení zkušeností a řešení problémů mezi pedagogy pracujícími s žáky se znevýhodněním v rámci regionu (např. platformy MAP, pracovní skupiny).

DVPP pedagogů v oblasti speciální pedagogiky

Příčiny problémů:

- Speciální pedagogika je velmi specifický a široký obor, který vyžaduje hluboké znalosti a praxi, což ztěžuje nabídku univerzálních kurzů.
- Specializované kurzy mohou být finančně náročné, což je pro školy s omezeným rozpočtem překážkou.

- Získání plné kvalifikace speciálního pedagoga nebo absolvování obsáhlých kurzů vyžaduje značnou časovou investici.

Návrhy kroků pro řešení:

- Identifikace nejčastějších speciálních vzdělávacích potřeb v regionu a vyhledání poskytovatelů, kteří nabízejí relevantní a praktické kurzy (např. práce s ADHD, poruchami autistického spektra, nadanými žáky).
- Využití online platforem a webinářů pro sdílení odborných poznatků v oblasti speciální pedagogiky.
- Zintenzivnění spolupráce se školskými poradenskými zařízeními (Speciálně pedagogická centra a Pedagogicko-psychologické poradny), které mohou poskytovat metodickou podporu a školení.

Velké zatížení spolupracujících zařízení (neefektivní spolupráce)

Příčiny problémů:

- SPC a PPP jsou často přetížena vysokým počtem žádostí o diagnostiku a podporu, což vede k dlouhým čekacím lhůtám.
- Chybí pravidelná a systematická komunikace mezi školami, rodinami a poradenskými zařízeními.
- Vytváření a udržování dokumentace pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je časově náročné pro všechny strany.

Návrhy kroků pro řešení:

- Vytvoření jasných protokolů a kanálů komunikace mezi školami, rodiči a poradenskými zařízeními (např. pravidelné schůzky, společné pracovní skupiny).
- Vybavení škol vlastním školním psychologem, speciálním pedagogem, výchovným poradcem a metodikem prevence, kteří mohou poskytovat prvotní podporu a koordinovat spolupráci.
- Školení pro pedagogy i vedení škol o tom, jak efektivně spolupracovat s poradenskými zařízeními a jak využívat jejich doporučení v praxi.
- V rámci MAP nebo jiných regionálních platforem koordinovat činnost škol a poradenských zařízení, sdílet kapacity a zkušenosti.

SWOT-3 analýza pro klíčové téma Moderní didaktické formy vedoucí k rozvoji klíčových kompetencí

Silné stránky • Možnost přizpůsobit tempo a styl výuky různým potřebám žáků. • Integrace digitálních nástrojů a zdrojů do výuky. • Školní vzdělávací programy obsahující aktivity pro podporu klíčových kompetencí	Slabé stránky • Odpor ke změně • Nedostatečné materiální a technické vybavení • Velké třídní kolektivy • Finanční náročnost investic do technologií a vzdělávání pedagogů.
Příležitosti • Rozvoj digitálních technologií (e-learningové platformy, interaktivní tabule, vzdělávací aplikace, AI) otevírá nové možnosti pro implementaci inovativních výukových metod. • Rozvoj profesních komunit učitelů - sdílení zkušeností a materiálů mezi učiteli (např. na online platformách, konferencích) • Propojení formálního a neformálního vzdělávání – webináře atd.	Hrozby • Nedostatečná finanční podpora - • Přetížení učitelů - zvýšená administrativní zátěž a nedostatek času na přípravu a reflexi může vést k vyhoření učitelů a opuštění inovativních metod • Rychlé změny v IT technologiích – finanční i časová náročnost

klíčové téma Moderní didaktické formy vedoucí k rozvoji klíčových kompetencí – příčiny problémů a návrhy kroků pro řešení v oblasti slabých stránek

Odpor ke změně

Příčiny problémů:

- Změna vyžaduje úsilí, učení se novým věcem a vystoupení z komfortní zóny.
- Pokud učitelé, rodiče nebo žáci nerozumí, proč se změny zavádějí a jaké konkrétní výhody přinesou, je přirozené, že se brání. Můžou mít obavy z neznámého nebo se obávat zhoršení výsledků.

- Učitelé se můžou bát, že nové metody nezvládnou, nebo že nebudou úspěšní. Žáci se můžou obávat, že v novém prostředí nebudou prosperovat, a rodiče se bojí o výsledky svých dětí.

Návrhy kroků pro řešení:

- Klíčové je aktivně a transparentně komunikovat o důvodech změn, jejich cílech a očekávaných přínosech pro všechny zúčastněné strany (učitele, žáky, rodiče). Vytvořit prostor pro dotazy a diskuse.
- Zajistit kvalitní, praktické a dlouhodobé školení, workshopy a mentoring, které učitelům ukážou, *jak* moderní metody efektivně používat. Poskytnout jim čas na přípravu a experimentování.
- Místo radikálních změn zavádět inovace postupně, začít s malými projekty, které přinesou rychlé úspěchy a inspirují ostatní.

Nedostatečné materiální a technické vybavení

Příčiny problémů:

- Školy a vzdělávací instituce často nemají dostatek rozpočtových prostředků na nákup moderního vybavení.
- Financování se často soustředí na základní provozní náklady, nikoli na investice do inovací.
- Technika stárne rychle, ale rozpočty neumožňují pravidelnou a rychlou obměnu.
- Školy nemusí mít personál s dostatečnými IT znalostmi pro výběr, instalaci a údržbu složitého technického vybavení.

Návrhy kroků pro řešení:

- Získání stabilních a dostatečných finančních prostředků z národních, regionálních i evropských fondů určených na digitalizaci vzdělávání.
- Vytvoření dlouhodobého plánu pro postupné pořízování a obměnu vybavení, s důrazem na udržitelnost a kompatibilitu.
- Zajistit, aby školy měly kvalifikovanou IT podporu pro instalaci, údržbu a řešení problémů s technikou.

Velké třídní kolektivy

Příčiny problémů:

- Demografie - V některých oblastech převyšuje počet dětí kapacitu škol, což vede k naplnění tříd.
- Nedostatečná kapacita škol - nedostatek finančních prostředků na výstavbu nových škol nebo rozšíření stávajících.

- Nedostatek kvalifikovaných učitelů - Pro rozdělení tříd na menší skupiny by bylo potřeba více pedagogů, kterých je často nedostatek.

Návrhy kroků pro řešení:

- I ve velkých třídách je možné efektivně pracovat s moderními metodami, pokud se zaměříme na skupinovou práci, projektové učení a kooperativní aktivity, kde si studenti pomáhají navzájem.
- Zapojení asistentů pedagoga
- Vytvoření flexibilních učebních prostředí, která umožňují práci v různých seskupeních – například koutky pro tichou práci, prostory pro skupinovou práci a diskuse.

Finanční náročnost

Příčiny problémů:

- Nedostatečné alokace z veřejných rozpočtů
- Zastaralé modely financování škol
- Pořízení technologií a komplexní vzdělávání pedagogů vyžaduje značné počáteční náklady.

Návrhy kroků pro řešení:

- Systematické a dlouhodobé navyšování finančních prostředků na vzdělávání na státní úrovni.
- Vytvoření a podpora dotačních programů specificky zaměřených na modernizaci didaktických forem, digitální technologie a profesní rozvoj učitelů.
- Aktivní a efektivní čerpání finančních prostředků z evropských fondů (např. OP JAK) na investice do vybavení a vzdělávání.
- Optimalizace výdajů, sdílení zdrojů mezi školami a hledání cenově efektivních řešení.

Schváleno Řídicím výborem MAP IV dne

Podpis předsedy ŘV:

Ing. Dušan Šustr